

Súd: Okresný súd Malacký
Spisová značka: 32Csp/234/2017
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1617209660
Dátum vydania rozhodnutia: 17. 10. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Zuzana Albert
ECLI: ECLI:SK:OSMA:2019:1617209660.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Malacký, samosudkyňou Mgr. Zuzanou Albert, v právnej veci žalobcu: R Collectors s.r.o., IČO: 50 094 297, Dvořákovo nábřeží 8A, 811 02 Bratislava, proti žalovanej: W.ar. XX.XX.XXXX, E. W., o zaplatenie 1.933,18 Eur s príslušenstvom, takto

rozhodol:

I. Súd žalobu **z a m i e t a**.

II. Súd **n e p r i z n á v a** žalovanej nárok na náhradu trov konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Pôvodný žalobca Poštová banka, a.s., IČO: 31 340 890 (ďalej len „Veriteľ“) sa návrhom na vydanie platobného rozkazu doručeným súdu 18.12.2017, ktorému bola pridelená spisová značka 32Csp/234/2017, domáhal, aby súd zaviazal žalovanú zaplatiť žalobcovi istinu vo výške 1.933,18 Eur s úrokmi vo výške 593,17 Eur a vo výške 22,06 Eur, s úrokmi vo výške 24,50 % ročne zo sumy 1.933,18 Eur od 01.11.2017 do zaplatenia a s úrokmi z omeškania vo výške 5,25 % ročne zo sumy 1.933,18 Eur od 01.11.2017 do zaplatenia a napokon nahradiť mu trovy konania a trovy právneho zastúpenia. Svoj nárok pôvodný žalobca odôvodnil tým, že dňa 13.02.2013 uzatvoril so žalovanou Zmluvu o úvere č. XXXXXXXXXXXX (ďalej len „Zmluva o úvere“), na základe ktorej sa zaviazal poskytnúť žalovanej úver vo výške 2.000,00 Eur. Žalovaná sa zaviazala splácať úver v pravidelných mesačných splátkach a zaplatiť za jeho poskytnutie úrok vo výške 24,5 % ročne. Žalovaná však poskytnutý úver riadne nesplácala (došlo len k jeho čiastočnému splateniu), v dôsledku čoho bola Veriteľom upozornená na možnosť zosplatenia úveru. Následne, keďže dlžná suma nebola uhradená, pristúpil Veriteľ k zosplateniu úveru listom „Výzva na úhradu dlžnej sumy“.

2. Žalovaná sa k veci napriek riadne doručenej výzve súdu nevyjadrila, skutkové tvrdenia žalobcu nepoprela.

3. Súd vyzval pôvodného žalobcu na čiastočné späťvzatie žaloby, pričom ho upozornil, že podľa jeho predbežného právneho názoru je Zmluva o úvere bezúročná a bez poplatkov. Pôvodný žalobca sa k veci vyjadril svojim podaním doručeným súdu dňa 13.08.2018, v ktorom v podstate zopakoval svoje tvrdenia uvedené v žalobe a doplnil, že pôvodný žalobca vyhlásil predčasnú splatnosť úveru ku dňu 05.01.2015. Ďalej uviedol, že listina Aktuálny stav úveru, ktorá je prílohou žaloby, je v bankovej praxi považovaná za verejnú listinu, pretože bankový informačný systém, z ktorého bola taká listina vyhotovená, zabezpečuje dôveryhodnosť a nezmeniteľnosť údajov v ňom obsiahnutých. Z uvedenej listiny vyplýva, že žalovaná čerpala úver v žalobcom uvádzanej výške a zaplatila naňho celkovo sumu 2.553,94 Eur, z ktorej bola suma 187,88 Eur započítaná na poplatky, suma 2.299,24 na úroky a úroky z omeškania a 66,82 Eur na istinu. Poplatky boli žalovanej podľa žalobcu účtované v súlade so Sadzobníkom, a to za upomienky. Žalobca vo vyjadrení uviedol, že žalovaná sa Zmluvou o úvere zaviazala úver splácať v pravidelných

mesačných splátkach po 54,00 Eur, ktoré predstavovali splátku istiny a úroku, pričom v zmysle zákona o spotrebiteľských úveroch nie je potrebné v Zmluve o úvere splátku členiť a úrok, istinu a poplatky.

4. Podľa názoru pôvodného žalobcu nie je správny názor súdu, že zmluva neobsahuje celkovú čiastku, ktorú má spotrebiteľ zaplatiť, pretože táto sa dá vypočítať zrátaním výšky úveru a celkových nákladov spojených s úverom. Samotné číselné neuvedenie celkovej čiastky nemožno sankcionovať bezúročnosťou a bezpoplatkovosťou, keď je táto čiastka zo zmluvy jednoznačne identifikovateľná banálnym matematickým súčtom inak známych údajov. Pokiaľ ide o správnosť výpočtu RPMN, predložil žalobca svoj výpočet RPMN vypracovaný externým dodávateľom, z ktorého je zrejmé, že 70. splátka úveru bola len vo výške 38,77 Eur a 71. a 72. splátka vo výške 0,00 Eur, preto RPMN v zmluve bola vypočítaná správne, nakoľko tento údaj zohľadňovala. Informáciu o výške poslednej splátky zasiela právny predchodca žalobcu klientom pred takou splátkou. Bankový systém je totiž podľa neho nastavený na splácanie v rokoch v splátkach zaokrúhľovaných na celé eurá. Celková výška nákladov tak bola vo výške 3.764,77 Eur (69*54,00 splátka + 38,77 Eur 70. splátka).

5. Pokiaľ ide o nárok na zmluvné úroky, poukázal žalobca na § 503 ods. 3 obchodného zákonníka a uzavrel, že nie je možné stratiť nárok na zmluvný úrok, kým nebola zaplatená istina úveru, t.j. vyhlásením predčasnej splatnosti úveru nestráca veriteľ právo účtovať dlžníkovi dohodnutý úrok. Žalobca taktiež uviedol, že nesúhlasí s tvrdením súdu, že súbežným uplatňovaním úrokov z úveru a úrokov z omeškania dochádza k značnej nerovnováhe vo vzťahoch medzi účastníkmi konania. Keďže oba typy úrokov sú diametrálne odlišným právnym inštitútom a sledujú iný cieľ, nemôže ísť o dvojité sankcionovanie žalovanej. Zároveň žalobca dal súdu do pozornosti ust. § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka. Ak ide o omeškание s plnením peňažného dlhu, má veriteľ právo požadovať úroky z omeškania, pokiaľ nie je zo zákona daná povinnosť platiť poplatok z omeškania. Dlžníkovi, ktorý sa ocitne v omeškani, tak pribúda ďalšia platobná povinnosť popri už existujúcom peňažnom dlhu. Peňažný záväzkový právny vzťah môže byť chápaný ako hlavný alebo vedľajší. Hlavným záväzkovým právnym vzťahom je peňažný záväzkový právny vzťah vtedy, ak jeho kauza smeruje priamo k zaplateniu, resp. k získaniu určitej sumy peňazí. Vedľajším a akcesorickým peňažným záväzkovým právnym vzťahom je záväzkový právny vzťah úrokový, ktorý vzniká iba vtedy, ak medzi účastníkmi existuje peňažný záväzkový právny vzťah hlavný. Dohodnuté úroky predstavujú odmenu za požičanie peňazí, naproti tomu, úroky z omeškania sú sankciou za porušenie povinnosti - nedodržanie dohodnutej doby splatnosti. Zatiaľ čo povinnosť dlžníka zaplatiť veriteľovi dohodnuté úroky vzniká zo záväzku uvedeného priamo v zmluve, povinnosť platiť úroky z omeškania vyplýva zo zákona ako dôsledok omeškania dlžníka so splnením dlhu. Najvýraznejšie tieto odlišnosti demonštruje skutočnosť, že aj keď dlžník nie je v omeškani s plnením dlhu, môže veriteľ požadovať úroky dohodnuté v zmluve, na druhej strane, úroky z omeškania môže požadovať pri omeškani dlžníka aj v prípade bezodplatnej pôžičky. Obidva úroky môže teda veriteľ žiadať popri sebe, a to bez ohľadu na skutočnosť, či ide alebo nejde o občianskoprávny vzťah. Zároveň žalobca uviedol, že zosplatením úveru nedochádza k zániku zmluvného vzťahu, ale dochádza k zmene obsahu záväzku.

6. Uznesením č.k. 32Csp/234/2017-102 zo dňa 25.06.2019 súd na návrh žalobcu pripustil, aby z konania na strane žalobcu vystúpil pôvodný žalobca a aby na jeho miesto vstúpil žalobca.

7. Sú na prejednanie sporu nariadil pojednávanie na deň 17.10.2019, kde vec v neprítomnosti oboch strán sporu, ktoré sa ospravedlnili a požiadali o konanie bez ich účasti, prejednal. Súd sa oboznámil so žalobou a vykonal dokazovanie nasledovnými listinnými dôkazmi: Aktuálny stav úveru ku dňu 31.10.2017, podací hárok L s dátumom podania 22.12.2014, obálka neprevzatá v odbernej lehote s dátumom uloženia 08.01.2015, Obchodné podmienky pre úver dostupná pôžička, dostupná pôžička - šikovná rezerva, účinné od 19.07.2012, Predpis splátok k zmluve o úvere č. XXXXXXXXXXXX, Sadzobník poplatkov platný od 01.01.2013, Upozornenie - Výzva na splatenie dlžnej časti úveru zo dňa 22.12.2014, Všeobecné obchodné podmienky účinné od 23.06.2012, Výzva na úhradu dlžnej sumy z 05.01.2015, Zmluva o úvere dostupná pôžička zo dňa 13.02.2013, kalkulačka pre výpočet RPMN, žiadosť o úver zo dňa 12.02.2013, Zmluva o postúpení pohľadávok č. I/2018 zo dňa 06.08.2018 s Prílohou. Súd na základe vykonaného dokazovania zistil nasledovný skutkový a právny stav veci, pričom vychádzal z ustanovení právnych predpisov účinných v čase uzavretia Zmluvy o úvere a za nesporné považoval tie skutočnosti, ktoré žalovaná nepoprela, ak z dokazovania nevyplývalo niečo iné:

8. Podľa § 497 Obchodného zákonníka, zmluvou o úvere sa zaväzuje veriteľ, že na požiadanie dlžníka poskytne v jeho prospech peňažné prostriedky do určitej sumy, a dlžník sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a zaplatiť úroky.

9. Podľa § 52 ods. 1 Občianskeho zákonníka, spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom.

10. Podľa § 52 ods. 2 Občianskeho zákonníka, ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné.

11. Podľa § 52 ods. 3 a 4 Občianskeho zákonníka je dodávateľom osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti a spotrebiteľom je fyzická osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti.

12. Podľa § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka, ak ide o plnenie zo spotrebiteľskej zmluvy, ktoré sa má vykonať v splátkach, môže dodávateľ uplatniť právo podľa § 565 <<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/1964/40/20160701>>najskôr po uplynutí troch mesiacov od omeškania so zaplacením splátky a keď súčasne upozornil spotrebiteľa v lehote nie kratšej ako 15 dní na uplatnenie tohto práva.

13. Podľa § 54 ods. 2 Občianskeho zákonníka, v pochybnostiach o obsahu spotrebiteľských zmlúv platí výklad, ktorý je pre spotrebiteľa priaznivejší.

14. Podľa § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka, ak ide o omeškanie s plnením peňažného dlhu, má veriteľ právo požadovať od dlžníka popri plnení úroky z omeškania, ak nie je podľa tohto zákona povinný platiť poplatok z omeškania; výšku úrokov z omeškania a poplatku z omeškania ustanovuje vykonávací predpis.

15. Podľa § 524 ods. 1 Občianskeho zákonníka, veriteľ môže svoju pohľadávku aj bez súhlasu dlžníka postúpiť písomnou zmluvou inému.

16. Podľa § 525 ods. 1 Občianskeho zákonníka, postúpiť nemožno pohľadávku, ktorá zaniká najneskôr smrťou veriteľa alebo ktorej obsah by sa zmenou veriteľa zmenil. Postúpiť nemožno ani pohľadávku, pokiaľ nemôže byť postihnutá výkonom rozhodnutia. Podľa ods. 2 cit. ust. nemožno postúpiť pohľadávku, ak by postúpenie odporovalo zákonu alebo dohode s dlžníkom.

17. Podľa § 565 Občianskeho zákonníka, ak ide o plnenie v splátkach, môže veriteľ žiadať o zaplatenie celej pohľadávky pre nesplnenie niektorej splátky, len ak to bolo dohodnuté alebo v rozhodnutí určené. Toto právo však môže veriteľ použiť najneskôr do splatnosti najbližšie nasledujúcej splátky.

18. Podľa § 3 ods. 1 nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z.z. ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka, výška úrokov z omeškania je o 5 percentuálnych bodov vyššia ako základná úroková sadzba Európskej centrálnej banky platná k prvému dňu omeškania s plnením peňažného dlhu.

19. Podľa § 2 ods. 1 Zákona o bankách, banka je právnická osoba so sídlom na území Slovenskej republiky založená ako akciová spoločnosť, ktorá je úverovou inštitúciou podľa osobitného predpisu a ktorá má bankové povolenie. Iná právna forma banky sa zakazuje.

20. Podľa § 92 ods. 8 Zákona o bankách, ak je napriek písomnej výzve banky alebo pobočky zahraničnej banky jej klient nepretržite dlhšie ako 90 kalendárnych dní v omeškaní so splnením čo len časti svojho peňažného záväzku voči banke alebo pobočke zahraničnej banky, môže banka alebo pobočka zahraničnej banky svoju pohľadávku zodpovedajúcu tomuto peňažnému záväzku postúpiť písomnou zmluvou inej osobe, a to aj osobe, ktorá nie je bankou (ďalej len „postupník“), aj bez súhlasu klienta; týmto nie sú dotknuté pravidlá pre postupovanie pohľadávok zo zmlúv o spotrebiteľskom úvere podľa osobitného predpisu ani pravidlá pre postupovanie pohľadávok zo zmlúv o úveroch na bývanie podľa osobitného predpisu. Toto právo banka alebo pobočka zahraničnej banky nemôže uplatniť, ak klient

ešte pred postúpením pohľadávky uhradil banke alebo pobočke zahraničnej banky omeškaný peňažný záväzok v celom rozsahu vrátane jeho príslušenstva; to neplatí, ak súčet všetkých omeškaní klienta so splnením čo len časti toho istého peňažného záväzku voči banke alebo pobočke zahraničnej banky presiahol jeden rok. Pri postúpení pohľadávky je banka alebo pobočka zahraničnej banky povinná odovzdať postupníkovi aj dokumentáciu o záväzkovom vzťahu, na ktorého základe vznikla postúpená pohľadávka; banka alebo pobočka zahraničnej banky môže postupníkovi poskytnúť informáciu o jednotlivých iných záväzkových vzťahoch medzi bankou alebo pobočkou zahraničnej banky a klientom len za podmienok a v rozsahu ustanovených týmto zákonom.

21. Podľa § 1 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch v znení platnom a účinnom ku dňu uzavretia Zmluvy o úvere („Zákon o SÚ“), spotrebiteľským úverom na účely tohto zákona je dočasné poskytnutie peňažných prostriedkov na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere vo forme pôžičky, úveru, odloženej platby alebo obdobnej finančnej pomoci poskytnutej veriteľom spotrebiteľovi.

22. Podľa § 2 Zákona o SÚ sa rozumie:

d) zmluvou o spotrebiteľskom úvere zmluva, ktorou sa veriteľ zaväzuje poskytnúť spotrebiteľovi spotrebiteľský úver a spotrebiteľ sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a zaplatiť celkové náklady spotrebiteľa spojené so spotrebiteľským úverom,

g) celkovými nákladmi spotrebiteľa spojenými so spotrebiteľským úverom všetky náklady vrátane úrokov, provízií, daní a poplatkov akéhokoľvek druhu, ktoré musí spotrebiteľ zaplatiť v súvislosti so zmluvou o spotrebiteľskom úvere a ktoré sú veriteľovi známe, okrem notárskych poplatkov; do celkových nákladov patria aj náklady na doplnkové služby súvisiace so zmluvou o spotrebiteľskom úvere, a to najmä poistné, ak spotrebiteľ musí navyše uzavrieť zmluvu o poskytnutí takejto doplnkovej služby, aby získal spotrebiteľský úver alebo aby ho získal za ponúkaných podmienok,

h) celkovou čiastkou, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť, súčet celkovej výšky spotrebiteľského úveru a celkových nákladov spotrebiteľa spojených so spotrebiteľským úverom,

i) ročnou percentuálnou mierou nákladov celkové náklady spotrebiteľa spojené so spotrebiteľským úverom, vyjadrené ako ročné percento z celkovej výšky spotrebiteľského úveru podľa § 19.

23. Podľa § 9 ods. 2 Zákona o SÚ, zmluva o spotrebiteľskom úvere okrem všeobecných náležitostí podľa Občianskeho zákonníka musí obsahovať tieto náležitosti:

f) dobu trvania zmluvy o spotrebiteľskom úvere a termín konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru,

j) ročnú percentuálnu mieru nákladov a celkovú čiastku, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť, vypočítané na základe údajov platných v čase uzatvorenia zmluvy o spotrebiteľskom úvere; uvedú sa všetky predpoklady použité na výpočet tejto ročnej percentuálnej miery nákladov,

k) výšku, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov, prípadné poradie, v ktorom sa budú splátky priraďovať k jednotlivým nesplateným zostatkom s rôznymi úrokovými sadzbami spotrebiteľského úveru na účely jeho splatenia.

24. Podľa § 11 ods. 1 Zákona o SÚ, poskytnutý spotrebiteľský úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov, ak:

a) zmluva o spotrebiteľskom úvere nemá písomnú formu podľa § 9 ods. 1,

b) zmluva o spotrebiteľskom úvere neobsahuje náležitosti podľa § 9 ods. 2 písm. a) až k), r) a y),

c) zmluva o spotrebiteľskom úvere formou povoleného prečerpania, ktorý sa musí splatiť na požiadanie alebo do troch mesiacov, neobsahuje náležitosti podľa § 10 ods. 1 alebo

d) v zmluve o spotrebiteľskom úvere je uvedená nesprávne ročná percentuálna miera nákladov v neprospech spotrebiteľa.

25. Súd po vykonanom dokazovaní mal za preukázané, že žalovaná uzavrela s Veriteľom dňa 13.02.2013 Zmluvu o úvere č. XXXXXXXXXXXX, v zmysle ktorej sa Veriteľ zaviazal poskytnúť žalovanej úver vo výške 2.000,- Eur pri úrokovej sadzbe 24,50 % p.a. a žalovaná sa zaviazala ho splatiť v 72 mesačných splátkach po 54,00 Eur vždy k 13. dňu v mesiaci, s konečnou splatnosťou úveru dňa 13.02.2019. Zmluva o úvere obsahovala ďalej údaj o celkovej výške nákladov: 1.764,69 Eur, údaj o RPMN banky vo výške 27,45 % a o priemernej RPMN na trhu vo výške 19,37 %. Zmluva o úvere

pozostávala z Veriteľom a žalovanou podpísaného formulára, ktorý odkazoval na obchodné podmienky a všeobecné obchodné podmienky, ako aj ďalšie dokumenty Veriteľa.

26. Žalovaná úver čerpala v dohodnutej výške 2.000,00 Eur, avšak nesplácala ho riadne a včas a teda svoju povinnosť v zmysle Zmluvy o úvere nesplnila. Zo žalobcom predloženej výzvy na splatenie dlžnej časti úveru zo dňa 22.12.2014 a z predloženého podacieho hárku súd zistil, že Veriteľ žalovanú vyzval na zaplatenie dlhu zo Zmluvy o úvere, s ktorým bola viac ako 90 dní v omeškaní. Súčasne ju upozornil, že ak k úhrade nedôjde, bude Veriteľ oprávnený využiť ustanovenie § 565 občianskeho zákonníka a vyhlásiť úver predčasne splatným. Predmetný list žalovanej zaslal doporučenou poštou na adresu jej trvalého pobytu, pričom ho preukázateľne odoslal 22.12.2014. V zmysle bodu 3.4 Všeobecných obchodných podmienok sa pri doručovaní písomností v poštovom styku považuje písomnosť za doručенú v tuzemsku tretí deň po ich odoslaní, výzva teda bola žalovanej doručená 25.12.2014. Zo žalobcom predloženej výzvy na úhradu dlžnej sumy zo dňa 05.01.2015 súd zistil, že Veriteľ žalovanej dňa 08.01.2015 doručil do sféry vplyvu oznámenie o predčasnej splatnosti úveru zo Zmluvy o úvere, pričom ju informoval o tom, že sa jej dlh zo Zmluvy stal splatným v celosti ku dňu 05.01.2015 a vyzval ju na jeho úhradu v lehote 10 dní od doručenia výzvy. Súd uzavrel, že Veriteľ pri akte zosplatenia postupoval v rozpore s ust. § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka, pretože medzi doručením „výzvy na splatenie dlžnej časti úveru“ a zosplatením (či už súd vychádza zo zosplatenia k 05.01.2015 alebo k dátumu doručenia oznámenia o zosplatení žalovanej 08.01.2015) neuplynula lehota 15 dní. Úver preto Veriteľom nebol zosplatený platne.

27. Veriteľ a žalobca uzavreli dňa 06.08.2018 Zmluvu o postúpení pohľadávok č. I/2018, ktorou došlo k postúpeniu pohľadávky zo Zmluvy o úvere na žalobcu. Súd sa v prvom rade v konaní zaoberal otázkou aktívnej vecnej legitímácie žalobcu a na základe vykonaného dokazovania dospel k záveru, že žalobca nie je v konaní aktívne vecne legitimovaný a preto je jeho žalobu potrebné zamietnuť.

28. Primárny vzťah medzi pôvodným žalobcom a žalovanou založený Zmluvou bol vzťahom spotrebiteľským a uvedená Zmluva bola zmluvou spotrebiteľskou. Predmetom tohto vzťahu však bol úver, ktorý možno označiť za bankový, keďže Veriteľom bola banka. Bankový úver je na rozdiel od úverov napr. od nebankových spoločností regulovaný aj osobitnou právnou úpravou vyplývajúcou zo Zákona o bankách. Banka je štátom autorizovaná inštitúcia, ktorej činnosť v zmysle ust. § 2 ods. 3 Zákona o bankách podlieha bankovému povoleniu a nad činnosťou bánk zároveň vykonáva dohľad Národná banka Slovenska. Bez bankového povolenia nemôže nikto, ak osobitný predpis neustanovuje inak, prijímať vklady, poskytovať z vkladov úroky alebo iné odplaty, ktoré sú daňovým výdavkom podľa osobitného predpisu, poskytovať úvery a pôžičky v rámci predmetu svojho podnikania alebo predmetu inej svojej činnosti, z návratných peňažných prostriedkov získaných od iných osôb na základe verejnej výzvy, ani poskytovať platobné služby pre iného v rámci predmetu svojho podnikania alebo predmetu svojej činnosti (§ 3 Zákona o bankách).

29. Z ustanovenia § 524 ods. 1 v spojení s § 525 ods. 1 Občianskeho zákonníka vyplýva zákaz postúpenia okrem iného takých pohľadávok, ktorých obsah by sa zmenou veriteľa zmenil. Pohľadávky banky voči jej klientom treba považovať za takýto druh pohľadávok. S každou pohľadávkou banky voči klientovi sú totiž neoddeliteľne spojené špecifické povinnosti a požiadavky kladené na podnikanie bánk v zmysle § 27 a nasl. Zákona o bankách, ako aj obsahle bankové tajomstvo (§ 91 a nasl. cit. zákona). Tieto požiadavky a povinnosti nevyplývajú pre banku zo zmluvy s klientom, ale priamo zo zákona. Postúpením pohľadávky z banky na inú osobu, ktorá týmto požiadavkám nepodlieha, sa tak podstatným spôsobom mení obsah právneho vzťahu medzi veriteľom - postupníkom a dlžníkom v porovnaní so vzťahom medzi veriteľom - postupcom (bankou) a dlžníkom. Preto treba principiálne vychádzať z toho, že ustanovenie § 525 ods. 1 Občianskeho zákonníka bráni postupovaniu pohľadávok z takých právnych vzťahov, v ktorých je veriteľ povinný zo zákona zachovávať mlčanlivosť o záležitostiach dlžníka.

30. Ustanovenie § 92 ods. 8 Zákona o bankách však dovoľuje banke postúpiť jej pohľadávky voči klientovi, ale len za splnenia určitých podmienok. V zmysle citovaného ustanovenia tak predpokladom postupiteľnosti pohľadávky banky na inú osobu je, aby bol ohľadom tejto pohľadávky klient v omeškaní aspoň 90 dní a aby ho banka na jej splnenie písomne vyzvala. Ak tieto predpoklady nie sú splnené, pohľadávka banky nie je postupiteľná, pretože tomu bráni ust. § 525 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Ak určitá pohľadávka nie je postupiteľná (teda postúpenie je objektívne neprípustné, zakázané), potom jej „postúpenie“ je svojím obsahom a účelom v priamom rozpore so zákonom a ako také je neplatné v

zmysle § 39 Občianskeho zákonníka, a to nielen medzi stranami zmluvy o postúpení, ale aj navonok, voči dlžníkovi. Účel § 525 Občianskeho zákonníka je totiž okrem iného aj ochrana dlžníka pred tým, aby jeho dlh v prípadoch uvedených v citovanom ustanovení prešiel na inú osobu než toho veriteľa, voči ktorému pôvodne vznikol. Kým teda v iných prípadoch neplatnosti zmluvy o postúpení (napr. kvôli nedostatočnej identifikácii pohľadávky) sa účinky tejto neplatnosti prejavia len medzi postupcom a postupníkom, no voči dlžníkovi je takéto postúpenie podľa § 526 ods. 2 Občianskeho zákonníka účinné, ak mu ho oznámi postupca, v prípadoch uvedených v § 525 Občianskeho zákonníka ani prípadné oznámenie postupcu v zmysle § 526 Občianskeho zákonníka nemá voči dlžníkovi žiadne účinky. Dlžník teda nie je povinný plniť postupníkovi bez toho, aby bol oprávnený domáhať sa preukázania zmluvy o postúpení.

31. Sprísnenie zákonných predpokladov postúpenia bankovej pohľadávky je legitímne tiež z dôvodu, že po postúpení pohľadávky rôznym subjektom už nad pohľadávkou nie je zachovaná kontinuita dôležitého dohľadu centrálnej banky, ktorá kontrola je osobitne významná v priebehu trvania úverového vzťahu. Splnenie uvedených podmienok je zákonným predpokladom pre platné postúpenie pohľadávky banky. Podmienky pritom musia byť splnené už v čase postúpenia pohľadávky (pozri rozsudok Krajského súdu v Prešove vo veci 6Co 119/2013, 19Co 194/2015, 4Co 145/2014, Okresného súdu Trenčín sp. zn. 11C 233/2014, Okresného súdu Banská Bystrica sp. zn. 12C 152/2014).

32. Na rozpor postúpenia s § 524 ods. 1 v spojení s § 525 Občianskeho zákonníka, ktoré má za následok absolútnu neplatnosť postúpenia, prihliada súd aj bez námietky, z úradnej povinnosti. Ak je pre platnosť postúpenia v týchto prípadoch potrebné splniť určité podmienky, ako napr. tie uvedené v § 92 ods. 8 Zákona o bankách, je postupník v konaní, v ktorom takto postúpenú pohľadávkou uplatňuje, povinný v zmysle § 132 ods. 1, 2 a 3 a § 150 ods. 1 CSP tvrdiť a aj preukázať predpoklady svojej aktívnej legitímácie (teda okrem iného aj splnenie podmienok platného postúpenia). Postupník, ktorému bola pohľadávka postúpená bankou, je tak v zmysle uvedeného povinný tvrdiť a dokázať, že pred postúpením pohľadávky banka klienta (dlžníka) písomne vyzvala na splnenie jeho záväzku a klient napriek tomu zostal v omeškaní so splatením svojho záväzku aspoň 90 dní. Nepreukázanie týchto skutočností má za následok nedokázanie aktívnej legitímácie postupníka.

33. Žalobca súdu nepreukázal, že by pôvodný žalobca úver žalovanej platne zosplatnil, pričom až v dôsledku takého zosplatnenia by mu vzniklo právo na zaplatenie celého čerpaného úveru a dohodnutých úrokov a poplatkov, sumu ktorých si žalobca uplatňuje žalobou. Nie je preto splnená podmienka platného postúpenia pohľadávky banky na iný subjekt, a to existencia pohľadávky banky, s ktorou je jej klient napriek písomnej výzve v omeškaní. Z tohto dôvodu považoval súd zmluvu o postúpení pohľadávok uzavretú medzi pôvodným žalobcom a žalobcom za neplatnú v tej časti, ktorou malo dôjsť k postúpeniu pohľadávky zo Zmluvy voči žalovanej. Pri konštatovaní neplatnosti zmluvy o postúpení pohľadávok súd postupoval v súlade s nálezmi Ústavného súdu SR, ktoré za ústavnokonformný považujú taký výklad právneho predpisu, ktorý má za cieľ udržať platnosť právneho úkonu a nie ju vysloviť „za každú cenu“. V danej veci mal súd za to, že ten výklad, ktorý použil, hoci jeho dôsledkom bolo vyslovenie neplatnosti zmluvy, je správny výklad, ktorý sa neprieči zmyslu a účelu zákona. Dôvody neplatnosti súd považoval za zrozumiteľné a dostatočne odôvodnené.

34. V dôsledku konštatovanej čiastočnej neplatnosti zmluvy, od ktorej žalobca odvodzuje svoj nárok súd dospel k záveru, že žalobca nie je v konaní aktívne vecne legitimovaný, a preto je potrebné žalobu zamietnuť. Aktívnu vecnou legitímáciou sa rozumie také hmotnoprávne postavenie, z ktorého vyplýva subjektu - žalobcovi ním uplatňované právo (nárok), respektíve mu vyplýva procesné právo si tento hmotnoprávny nárok uplatňovať. Preskúvanie vecnej legitímácie, či už aktívnej (existencia tvrdeného práva na strane žalobcu), alebo pasívnej (existencia tvrdenej povinnosti na strane žalovaného) je imanentnou súčasťou súdneho konania (porov. rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 29. 6. 2010, sp. zn. 2Cdo/205/2009).

35. Súd považuje pre úplnosť za dôležité uviesť, prečo neplatnosť zmluvy o postúpení nekonštatoval už pri rozhodovaní o zmene podľa § 80 CSP. V tejto súvislosti poukazuje na uznesenie NS SR sp. zn. 6Cso/42/2011, podľa ktorého síce súd rozhodujúci o súhlase so zmenou musí posúdiť, či žalobca preukázal prechod alebo prevod práv a povinností, avšak pre účely tohto rozhodnutia stačí preukázanie, že nastala (formálno-právna) skutočnosť, ktorá môže mať podľa hmotného práva za následok prechod alebo prevod práv a povinností. Súd však v tomto štádiu nie je oprávnený hodnotiť, či sú inak naplnené predpoklady pre takéto právne nástupníctvo z pohľadu hmotnoprávnej úpravy. To znamená, že nie

je jeho úlohou prechod alebo prevod práv a povinností posúdiť podľa hmotného práva v rozsahu zodpovedajúcom možnému záveru pre rozhodnutie vo veci samej (posúdiť, či podľa hmotného práva skutočne k prechodu alebo prevodu práv a povinností došlo). Súd teda nemá v rámci rozhodnutia podľa § 80 CSP (predtým § 92 ods. 2 a 3 OSP) hodnotiť právne úkony z hľadiska ich platnosti, lebo by išlo o posúdenie naplnenia predpokladov právneho nástupníctva z pohľadu hmotnoprávnej úpravy a teda o riešenie predbežnej otázky dôležitej pre rozhodnutie vo veci samej. Ostáva dodať, že po rozhodnutí o zmene mal žalobca dostatok času na to, aby do súdneho spisu založil dôkaz o tom, že úver bol žalovanej platne zosplatený.

36. Keďže súd žalobu zamietol z dôvodu nedostatku aktívnej vecnej legitímácie žalobcu, dôvodnosťou žaloby a teda skúmaním Zmluvy a nárokov z jej ukončenia sa z dôvodu hospodárnosti nezaoberal.

37. Podľa § 262 ods. 1 CSP, o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí. Podľa § 255 ods. 1 a 2 CSP, súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci. Ak mala strana vo veci úspech len čiastočný, súd náhradu trov konania pomerne rozdelí, prípadne vysloví, že žiadna zo strán nemá na náhradu trov konania právo.

38. Pri rozhodovaní o nároku na náhradu trov konania súd posudzoval úspech vo veci. Keďže žaloba bola v celosti nedôvodná pre nedostatok aktívnej vecnej legitímácie a z tohto dôvodu bola zamietnutá, bola v konaní úspešnejšia žalovaná, ktorej ale žiadne trovy z obsahu spisu nevyplývajú, preto jej súd náhradu trov nepriznal.

Poučenie:

Proti rozsudku je prípustné odvolanie v lehote 15 dní od doručenia rozsudku na súde, proti ktorého rozsudku smeruje. Odvolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané. Odvolanie len proti odôvodneniu rozhodnutia nie je prípustné.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania (ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje, spisová značka a podpis) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh). Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že:

- a. neboli splnené procesné podmienky,
- b. súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c. rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d. konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e. súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f. súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g. zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h. rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie, možno v odvolaní použiť len vtedy, ak

- a) sa týkajú procesných podmienok,
- b) sa týkajú vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu,

- c) má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci alebo
- d) ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona (Zákon č. 233/1995 Z.z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti - Exekučný poriadok a o zmene a doplnení ďalších zákonov, v znení neskorších predpisov). Na exekučné konanie je kauzálné príslušný Okresný súd Banská Bystrica (§ 49 Exekučného poriadku).